

44

Z Á K O N

ze dne 19. dubna 1988

o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 3

Rozdělení nerostů na vyhrazené a nevyhrazené

(1) Vyhrazené nerosty jsou

- a) radioaktivní nerosty,
- b) všechny druhy uhlí, ropy a hořlavého zemního plynu a bituminosní horniny,
- c) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy,
- d) magnezit,
- e) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět fosfor, síru a fluór nebo jejich sloučeniny,
- f) kamenná sůl, draselné, borové, bromové a jodové soli,
- g) tuha, baryt, azbest, slída, mastek, diatomit, sklářský a slévárenský písek, minerální barviva, bentonit,
- h) nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů,
- i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokud jsou blokově dobytelné a lešitelné, a travertin,
- j) technicky využitelné krystaly nerostů a drahé kameny,
- k) hallozyt, kaolin, keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce, sádrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
- l) křemen, křemenec, vápenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt, pokud tyto nerosty jsou vhodné k chemicko-technologickému zpracování nebo zpracování tavením,
- m) mineralizované vody, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,
- n) technicky využitelné přírodní plyny, pokud nepatří mezi plyny uvedené pod písmenem b).

(2) Ostatní nerosty jsou nerosty nevyhrazené.

(3) V pochybnostech, zda některý nerost je nerostem vyhrazeným nebo nevyhrazeným, rozhodne podle místa jeho výskytu ústřední orgán státní správy České socialistické republiky nebo ústřední orgán státní správy Slovenské socialistické republiky pro oblast geologického výzkumu a průzkumu (dále jen „ústřední geologický orgán republiky“).

Č Á S T P R V N Í

Z Á K L A D N Í U S T A N O V E N Í

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Nerostné bohatství je jedním ze základních přírodních zdrojů. Ochrana nerostného bohatství a jeho racionální využívání patří k důležitým úkolům socialistické společnosti. Orgány a organizace proto zajišťují svou činností a kontrolou plnění těchto úkolů. Významnou úlohu při zabezpečování celospolečenských zájmů má vrchní dozor státní báňské správy.

(2) Účelem tohoto zákona je stanovit zásady ochrany a racionálního využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech.

§ 2

Nerosty

(1) Za nerosty se podle tohoto zákona považují tuhé, kapalné a plynné části zemské kůry.

(2) Za nerosty se podle tohoto zákona nepovažují

- a) vody s výjimkou mineralizovaných vod, z nichž se mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty,
- b) přírodní léčivé vody a přírodní stolní minerální vody, i když se z nich mohou průmyslově získávat vyhrazené nerosty, dále léčivá bahna a ostatní produkty přírodních léčivých zdrojů,
- c) rašelina,
- d) bahno, písek, štěrky a valouny v korytech vodních toků, pokud neobsahují vyhrazené nerosty v dobytelném množství,
- e) kulturní vrstva půdy, která je vegetačním prostředím rostlinstva.

§ 4

Ložisko nerostů

Ložiskem nerostů podle tohoto zákona (dále jen „ložisko“) je přírodní nahromadění nerostů, jakož i opuštěný odval, výsypka nebo odkaliště, které vznikly hornickou činností.¹⁾

§ 5

Nerostné bohatství

(1) Nerostné bohatství podle tohoto zákona tvoří všechna ložiska vyhrazených nerostů a ta ložiska nevyhrazených nerostů, která jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství (dále jen „výhradní ložiska“).

(2) Nerostné bohatství je národním majetkem.

§ 6

Ložisko vyhrazených nerostů

(1) Zjistí-li se vyhrazený nerost v rozsahu, který umožňuje důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá ústřední geologický orgán republiky osvědčení o výhradním ložisku v dohodě s ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti patří dobývání vyhrazeného nerostu podle zvláštních předpisů,²⁾ nebo z jehož podnětu se provedlo vyhledávání nebo průzkum ložiska. Pokud jde o radioaktivní nerosty, vydá osvědčení federální ministerstvo paliv a energetiky.

(2) Osvědčení o výhradním ložisku zašle orgán, který osvědčení vydal, ústřednímu orgánu státní báňské správy České socialistické republiky nebo ústřednímu orgánu státní báňské správy Slovenské socialistické republiky (dále jen „ústřední orgán státní báňské správy republiky“), národnímu výboru, který je orgánem územního plánování (dále jen „orgán územního plánování“), a národnímu výboru, který je stavebním úřadem, popřípadě jinému orgánu, pokud vykonává působnost stavebního úřadu (dále jen „stavební úřad“).

§ 7

Ložisko nevyhrazených nerostů

(1) O tom, zda prozkoumané ložisko nevyhrazeného nerostu je vhodné pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, rozhodne na základě výsledků vyhledávání a průzkumu a podmínek využitelnosti výhradních ložisek (§ 13) ústřední geologický orgán republiky nebo po převzetí ložiska k dalšímu využití ústřední orgán státní správy, do

jehož působnosti patří organizace, která bude ložisko využívat, a to v dohodě s ústředním geologickým orgánem republiky.

(2) Je-li teprve dobýváním prokázána vhodnost ložiska nerostů pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, vydá rozhodnutí podle odstavce 1 ústřední orgán státní báňské správy republiky po projednání s ústředním geologickým orgánem republiky a ústředním orgánem, do jehož působnosti patří organizace, která ložisko dobývá.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 se oznámí orgánům územního plánování, stavebnímu úřadu a rozhodnutí podle odstavce 1 též orgánu státní báňské správy republiky.

(4) Ložisko nevyhrazeného nerostu, dokud se o něm nerozhodne, že je vhodné pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, je součástí pozemku.

ČÁST DRUHÁ**SPRÁVA VÝHRADNÍCH LOŽISEK**

§ 8

Vztah zákona k obecným předpisům o správě národního majetku

Na správu výhradních ložisek se vztahují obecné předpisy o správě národního majetku,³⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 9

Správce výhradního ložiska

(1) V období vyhledávání a průzkumu výhradní ložisko spravuje státní organizace určená ústředním orgánem státní správy, který plánuje, organizuje a zabezpečuje vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.

(2) V období dobývání spravuje výhradní ložisko státní organizace, kterou určil ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti patří dobývání příslušných nerostů podle zvláštních předpisů,²⁾ a v ostatních případech státní organizace určená k dobývání výhradního ložiska ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti organizace patří. Pokud výhradní ložisko po ukončení vyhledávání a průzkumu nebude dobýváno, spravuje ho státní organizace určená ústředním orgánem státní správy, který plánoval, organizoval a zabezpečoval vyhledávání nebo průzkum výhradního ložiska.

(3) Převod správy výhradního ložiska mezi státními organizacemi se uskutečňuje bezúplatně.

¹⁾ § 2 zákona ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

§ 2 zákona SNR č. 51/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

²⁾ § 55 a 62 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Hospodářský zákoník č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Při převodu správy výhradního ložiska se však uhradí náklady za provedení geologický průzkum a uhradí se též jiné materiálové hodnoty, které se současně převezmou. S převodem správy výhradního ložiska se odevzdají i příslušné doklady a dokumentace.

§ 10

Povinnosti správce výhradního ložiska

(1) Správce výhradního ložiska je povinen

- a) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení chráněného ložiskového území,
- b) vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci,
- c) evidovat stav zásob výhradního ložiska a jeho změny,
- d) řešit včas střety zájmů při stanovení dobývacího prostoru a při plánované otvírce, přípravě a dobývání výhradního ložiska - především s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí,
- e) navrhnout stanovení, změnu, popřípadě zrušení dobývacího prostoru po převzetí výhradního ložiska k dobývání,
- f) evidovat výrubnost a znečištění při dobývání výhradního ložiska a dosahované výsledky při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,
- g) pečovat o ochranu výhradního ložiska,
- h) plnit další povinnosti stanovené tímto zákonem a jinými obecně závaznými právními předpisy.

(2) Jiná socialistická organizace než státní, která převzala výhradní ložisko do trvalého užívání (dále jen „trvalý uživatel“), plní povinnosti správce výhradního ložiska podle odstavce 1.

(3) Podrobnosti o správě výhradních ložisek, převodu jejich správy, převodu do trvalého užívání, o dokladech a dokumentaci stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední geologický orgán republiky v dohodě s federálním ministerstvem financí. V tomto předpise stanoví též podrobnosti o správě výhradních ložisek neodevzdaných k dobývání.

Č Á S T T Ř E T Í**LOŽISKOVÝ PRŮZKUM**

§ 11

Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek

(1) Vyhledávání výhradních ložisek plánuje, organizuje a zabezpečuje ústřední geologický or-

gán republiky, popřípadě ústřední orgán státní správy určený zvláštními předpisy.⁴⁾

(2) Průzkum výhradních ložisek plánují, organizují a zabezpečují orgány uvedené v odstavci 1, popřípadě ústřední orgán, do jehož působnosti patří organizace, která bude výhradní ložisko dobývat.

(3) Při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek jsou organizace povinny z hlediska ochrany a racionálního využití nerostného bohatství

- a) ověřovat výhradní ložisko tak, aby se zjistily a vyhodnotily všechny využitelné nerosty ložiska a jejich užitkové složky,
- b) ověřovat vývoj a úložní poměry výhradního ložiska tak, aby se výstavba dolů a lomů, otvírka, příprava a dobývání výhradního ložiska mohly projektovat a uskutečňovat podle zásad báňské technologie a aby se zabezpečilo racionální využití zásob výhradního ložiska,
- c) používat takové metody a postupy, aby nedošlo k znemožnění nebo ztížení využití výhradního ložiska nebo jeho části a k neodůvodněným ztrátám zásob výhradního ložiska,
- d) zjistit skutečnosti potřebné k posouzení možných vlivů využívání výhradního ložiska na jiná ložiska, vody a jiné přírodní zdroje, na životní prostředí a na další důležité celospolečenské zájmy,
- e) při přerušení vyhledávání nebo průzkumu provést opatření, aby se nezmařila důlní díla a neztížilo provádění dalšího průzkumu a využití výhradního ložiska.

(4) Provádění geologických prací upravují zvláštní předpisy.⁵⁾

(5) Ústřední geologický orgán republiky podrobněji stanoví obecně závazným právním předpisem postup při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek z hlediska ochrany a racionálního využití nerostného bohatství.

§ 12

Oznamování výskytu ložiska vyhrazeného nerostu

(1) Kdo zjistí mimo rámec organizovaného vyhledávání výskyt ložiska vyhrazeného nerostu, je povinen to bezodkladně oznámit ústřednímu geologickému orgánu republiky.

(2) Ústřední geologický orgán republiky po ověření výskytu ložiska vyhrazeného nerostu vydá o tom nálezcí potvrzení a odmění ho. Výše odměny se určí s přihlédnutím k vědeckému, technickému a hospodářskému významu nálezu. Organizace jako nálezce má právo jen na náhradu účelně vynaložených nákladů.

⁴⁾ § 57 zákona č. 133/1970 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon České národní rady č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu.

Zákon Slovenské národní rady č. 52/1988 Sb., o geologických pracích a o Slovenském geologickém úřadu.

(3) Podrobnosti o oznamování, odměňování a o úhradě nákladů stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední geologický orgán republiky v dohodě s ministerstvem financí České socialistické republiky nebo ministerstvem financí Slovenské socialistické republiky.

§ 13

Kondice

(1) Kondice jsou souborem závazných ukazatelů jakosti nerostů a množství nerostů, geologických, báňskotechnických a jiných ukazatelů, podle nichž se posuzuje vhodnost zásob výhradních ložisek k využití. Ukazatelé kondic se stanoví podle současných technických a ekonomických podmínek. Dojde-li ke změně těchto podmínek, stanoví se nové kondice.

(2) Kondice se stanoví buď obecně pro všechna výhradní ložiska určitého druhu nerostů, popřípadě pro skupinu těchto výhradních ložisek (obecné kondice), nebo zvláště pro určité výhradní ložisko nebo jeho část (zvláštní kondice).

(3) Obecné kondice stanoví ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti patří podle zvláštních předpisů²⁾ dobývání příslušných nerostů, a v ostatních případech ústřední orgán státní správy republiky pro výrobu stavebních hmot a stavební výrobu, a to v dohodě s ústředním geologickým orgánem republiky a ústředním orgánem státní báňské správy republiky. Pro nerosty dosud nevyužívané stanoví obecné kondice ústřední geologický orgán republiky.

(4) Zvláštní kondice pro výhradní ložisko stanoví ústřední orgán, do jehož působnosti správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska patří, a pro výhradní ložiska využívaná jednotlivými zemědělskými družstvy ústřední orgán státní správy republiky pro zemědělství (dále jen „příslušný ústřední orgán“), a to v dohodě s ústředním geologickým orgánem republiky a ústředním orgánem státní báňské správy republiky. Patří-li správce výhradního ložiska do působnosti ústředního geologického orgánu republiky, stanoví zvláštní kondice tento orgán v dohodě s ústředním orgánem, v jehož působnosti se bude výhradní ložisko využívat, a s ústředním orgánem státní báňské správy republiky.

(5) Bližší podmínky pro stanovení kondic a postup při zpracování kondic stanoví vláda Československé socialistické republiky nařízením.

§ 14

Klasifikace zásob výhradních ložisek, posuzování a schvalování výpočtu zásob výhradních ložisek

(1) Výsledky vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska se vyhodnocují. Součástí vyhodnocení

je výpočet zásob, který zabezpečuje správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska.

(2) Zásoby výhradního ložiska se ve výpočtech zásob klasifikují

- podle stupně prozkoumanosti výhradního ložiska a znalosti jeho úložních poměrů nebo jeho části, jakosti a technologických vlastností nerostů a báňskotechnických podmínek na kategorii,
- podle kondic na zásoby bilanční (využitelné v současnosti) a zásoby nebilanční (v současné době nevyužitelné, ale podle předpokladu využitelné v budoucnosti),
- podle přípustnosti jejich vydobytí na zásoby volné a vázané.

(3) Výpočet zásob výhradního ložiska posuzuje a schvaluje v období vyhledávání a průzkumu ústřední geologický orgán republiky. V období dobývání výhradního ložiska zabezpečuje posouzení a schválení výpočtu zásob příslušný ústřední orgán.

(4) Správnost výpočtu zásob výhradních ložisek podléhá v případech stanovených vládou Československé socialistické republiky státní expertize. Závěry státní expertizy jsou závazné.

(5) Státní expertizu provádí Komise pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin, která je odborným orgánem vlády Československé socialistické republiky.

(6) Vymezení a klasifikaci zásob výhradních ložisek a posuzování a schvalování jejich výpočtů upraví a případy, kdy správnost výpočtu zásob výhradních ložisek podléhá státní expertize, stanoví vláda Československé socialistické republiky nařízením.

(7) Působnost na úseku klasifikace zásob ložisek radioaktivních nerostů a posuzování a schvalování výpočtů jejich zásob podle zvláštních předpisů⁴⁾ zůstává nedotčena.

Č Á S T Č T V R T Ā

OCHRANA NEROSTNÉHO BOHATSTVÍ

§ 15

Zabezpečení ochrany nerostného bohatství při územně plánovací činnosti

(1) K včasnému zabezpečení ochrany nerostného bohatství jsou orgány územního plánování⁶⁾ a zpracovatelé územně plánovací dokumentace povinni při územně plánovací činnosti vycházet z podkladů o zjištěných a předpokládaných výhradních ložiskách poskytovaných jim ústředním geologickým orgánem republiky a ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti patří podle

⁶⁾ § 16 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

zvláštních předpisů⁴⁾ vyhledávání a průzkum výhradních ložisek; při tom postupují podle zvláštních předpisů⁵⁾ a jsou povinni navrhnout řešení, které je z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a dalších celospolečenských zájmů nejvýhodnější.

(2) Návrhy územně plánovací dokumentace velkých územních celků, sídelních útvarů a zón se už v období zpracování konceptů řešení projednají s ústředním geologickým orgánem republiky a s ústředním orgánem státní báňské správy republiky. Tyto návrhy musí být před schválením dohodnuty s uvedenými orgány podle zvláštních předpisů.⁷⁾

§ 16

Chráněné ložiskové území

(1) Ochrana výhradního ložiska proti znemožnění nebo ztížení jeho dobývání se zajišťuje stanovením chráněného ložiskového území.

(2) Chráněné ložiskové území zahrnuje území, na kterém stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, by mohly znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska.

(3) Pro ložisko vyhrazeného nerostu se stanoví chráněné ložiskové území v období vyhledávání nebo průzkumu po vydání osvědčení o výhradním ložisku (§ 6).

(4) Pro ložisko nevyhrazeného nerostu se stanoví chráněné ložiskové území po vydání rozhodnutí o vhodnosti ložiska pro potřeby a rozvoj národního hospodářství (§ 7).

(5) Evidenci chráněných ložiskových území vede orgán státní báňské správy republiky.

(6) Orgán státní báňské správy republiky umožní nahlédnout do evidence chráněných ložiskových území, popřípadě poskytne z této evidence potřebné informace nebo výpisy orgánům, organizacím a osobám, které prokáží, že je potřebují k plnění svých povinností nebo k ochraně svých práv. Prokázání se nevyžaduje od orgánů, které do evidence nahlíží, popřípadě požadují informace nebo výpisy podle zvláštních předpisů.⁸⁾ Nedotčeny zůstávají předpisy o ochraně státního, hospodářského a služebního tajemství.⁹⁾

§ 17

Stanovení chráněného ložiskového území

(1) Chráněné ložiskové území stanoví orgán státní báňské správy republiky rozhodnutím vydaným v součinnosti s ústředním geologickým orgá-

nem republiky, příslušným ústředním orgánem, popřípadě orgánem jím pověřeným a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem. Chráněné ložiskové území pro ložiska radioaktivních nerostů stanoví orgán státní báňské správy republiky v součinnosti s federálním ministerstvem paliv a energetiky, popřípadě orgánem jím pověřeným a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem.

(2) Řízení o stanovení chráněného ložiskového území se zahajuje na návrh správce, popřípadě trvalého uživatele výhradního ložiska nebo z podnětu orgánu státní báňské správy republiky, popřípadě jiného orgánu státní správy. Návrh se doloží osvědčením o výhradním ložisku nebo rozhodnutím o tom, že ložisko nevyhrazeného nerostu je vhodné pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, a návrhem hranic chráněného ložiskového území.

(3) Účastníkem řízení o stanovení chráněného ložiskového území je pouze správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska. Zahájení řízení oznámí orgán státní báňské správy republiky ústřednímu geologickému orgánu republiky, příslušnému ústřednímu orgánu, dotčeným orgánům státní správy, orgánu územního plánování a stavebnímu úřadu. Orgán státní báňské správy republiky nařídí ústní jednání spojené podle potřeby s místním šetřením a současně upozorní, že stanoviska uvedených orgánů státní správy a připomínky a návrhy účastníka se mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak orgán státní báňské správy republiky k nim nemusí přihlídnout. Jestliže některý z uvedených orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení delší čas, orgán státní báňské správy republiky na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) V řízení o stanovení chráněného ložiskového území posoudí orgán státní báňské správy republiky návrh a podklady z hlediska požadavků na ochranu výhradního ložiska, zabezpečí stanoviska orgánů státní správy uvedených v odstavci 3 a posoudí připomínky a návrhy účastníka.

(5) Hranice chráněného ložiskového území se vyznačí v územně plánovací dokumentaci.

(6) Orgán státní báňské správy republiky zruší chráněné ložiskové území, jestliže pominuly důvody ochrany výhradního ložiska.

(7) Ustanovení odstavců 1 až 5 platí přiměřeně i pro změnu a zrušení chráněného ložiskového území.

⁷⁾ § 8, 12 a 21 zákona č. 50/1976 Sb.

⁸⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 60/1965 Sb., o prokuratuře, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti.

⁹⁾ Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství.

Nařízení vlády ČSSR č. 148/1971 Sb., o ochraně hospodářského a služebního tajemství.

Nařízení vlády ČSSR č. 149/1971 Sb., o základních skutečnostech tvořících předmět státního tajemství.

[8] Podrobnosti o stanovení, změně a zrušení chráněného ložiskového území a jeho evidenci stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední orgán státní báňské správy republiky.

§ 18

Omezení některých činností v chráněném ložiskovém území

[1] V zájmu ochrany nerostného bohatství se nesmí v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, pokud k tomu nebyl dán souhlas podle tohoto zákona.

[2] Jestliže je nezbytné v celospolečenském zájmu umístit stavbu nebo zařízení nesouvisící s dobýváním výhradního ložiska v chráněném ložiskovém území, je třeba dbát, aby se narušilo co nejméně využití nerostného bohatství. Znemožnit nebo ztížit dobývání výhradních ložisek nerostů uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) až d) je možno jen ve zvlášť odůvodněných případech, jde-li o mimořádně důležitou stavbu nebo zařízení nebo bude-li stavbou nebo zařízením ztíženo nebo znemožněno dobývání jen malého množství zásob výhradního ložiska.

§ 19

Povolování staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území

[1] Povolení staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území, které nesouvisí s dobýváním, může vydat příslušný orgán podle zvláštních předpisů¹⁰⁾ jen se souhlasem orgánu státní báňské správy republiky.

[2] Souhlas orgánu státní báňské správy republiky podle odstavce 1 si vyžádá orgán příslušný pro povolování staveb a zařízení. Žádost o povolení stavby a zařízení musí žadatel doložit vyjádřením správce výhradního ložiska a souhlasem ústředního orgánu státní správy, do jehož působnosti správce výhradního ložiska patří, nebo souhlasem jím pověřeného orgánu spolu s návrhem podmínek ochrany výhradního ložiska.

Č Á S T P Ā T Ā

VYUŽÍVÁNÍ NEROSTNÉHO BOHATSTVÍ

§ 20

Hospodaření se zásobami výhradních ložisek

[1] Ústřední orgány, do jejichž působnosti patří organizace, které dobývají výhradní ložiska, jsou povinny vytvářet podmínky pro ochranu a racionální využívání nerostného bohatství v jimi řízených organizacích; přitom musí pravidelně hodnotit dosažené výsledky průzkumu a dobývání,

stav a pohyb zásob výhradních ložisek, které jsou ve správě, popřípadě v trvalém užívání organizací, účinnost stanovených kondic, dosahovanou výrubnost a znečištění při dobývání a výtěžnost při úpravě.

[2] Ústřední orgány státní správy stanoví v dohodě s ústředním orgánem státní báňské správy republiky, ústředním geologickým orgánem republiky a s příslušným ústředním plánovacím orgánem zásady hospodaření se zásobami výhradních ložisek v jimi řízených odvětvích.

§ 21

Odpis zásob výhradních ložisek

[1] Odpisem zásob výhradních ložisek se rozumí jejich vynětí z evidence zásob nebo jejich převod ze zásob bilančních do zásob nebilančních.

[2] Zásoby výhradního ložiska je možno odepsat

- a) z důvodů zvlášť složitých důlně technických, bezpečnostních nebo geologických poměrů souvisejících s přírodními podmínkami nebo vzniklých nepředvídanými událostmi,
- b) jde-li o zásoby části výhradního ložiska, jejichž vydobytí není hospodářsky účelné,
- c) jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo důležité celospolečenské zájmy a jejich význam převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob,
- d) jde-li o zásoby, které ztratily význam pro národní hospodářství.

[3] Návrh na odpis zásob výhradního ložiska předkládá správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska. O návrhu rozhoduje ústřední geologický orgán republiky v dohodě s příslušným ústředním orgánem, ústředním orgánem státní báňské správy republiky a s příslušným ústředním plánovacím orgánem. O návrhu na odpis malého množství zásob výhradního ložiska rozhoduje příslušný ústřední orgán nebo jím pověřený orgán. O návrhu na odpis zásob výhradního ložiska rozhodnou uvedené orgány do 1 měsíce od předložení návrhu.

[4] Podrobnosti o odpisech zásob výhradních ložisek upraví a rozsah malého množství zásob vymezí obecně závazným právním předpisem ústřední geologický orgán republiky v dohodě s ústředním orgánem státní báňské správy republiky a s ústředním plánovacím orgánem republiky.

§ 22

Evidence zásob výhradních ložisek

[1] Stav zásob výhradních ložisek a jeho změny evidují správci, popřípadě trvalí uživatelé výhradních ložisek.

[2] Souhrnnou evidenci zásob výhradních lo-

¹⁰⁾ § 117 až 121 zákona č. 50/1976 Sb.

žisek vede ústřední geologický orgán republiky. Ustanovení § 16 odst. 6 platí zde obdobně.

(3) Působnost na úseku odpisů a evidence zásob ložisek radioaktivních nerostů podle zvláštních předpisů⁴⁾ zůstává nedotčena.

(4) Ústřední geologický orgán republiky podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem vedení evidence zásob výhradních ložisek.

Č Á S T Š E S T Á

VÝSTAVBA DOLŮ A LOMŮ

§ 23

Projektování, výstavba a rekonstrukce dolů a lomů

(1) Na projektování, výstavbu, popřípadě rekonstrukci dolů a lomů včetně výsypek, odvalů a odkališť se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Dokumentace staveb uvedených v odstavci 1 musí kromě náležitostí stanovených obecnými předpisy zajišťovat

- racionální využívání výhradních ložisek,
- optimální rozmístění povrchových a podzemních zařízení, staveb a důlních děl a použití nejvhodnějších dobývacích metod,
- ukládání a uchovávání vydobytých a dočasně nevyužívaných nerostů a ukládání odpadů (výsypky, odvaly a odkaliště),
- ochranu před zničením nebo znehodnocením zásob sousedních výhradních ložisek,
- bezpečnost provozu a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, zajištění důlních děl, větrání, čerpání a odvádění důlních vod, ochranu proti výbuchům, průvalům, požárům a otřesům, jakož i proti průtržím hornin, uhlí a plynů,
- omezení nepříznivých vlivů na životní prostředí,
- řešení vztahů k jiným národohospodářským odvětvím a celospolečenským zájmům chráněným zvláštními předpisy,¹¹⁾ a to nejen z hlediska přímých následků připravované investiční výstavby, nýbrž i z hlediska následků spojených s dobýváním výhradního ložiska s uve-

dením objektů a zařízení, za které bude nutno plánovat náhradu,

h) upřesňování zásob výhradního ložiska potřebným průzkumem.

(3) Důlní díla a důlní stavby pod povrchem povoluje orgán státní báňské správy republiky.

(4) Orgán státní báňské správy republiky povoluje též důlní stavby sloužící otvírce, přípravě nebo dobývání výhradního ložiska v lomech a skrývkách v hranicích vymezených čarou skutečně provedené skrývky nebo prováděné těžby, případně na území vystaveném přímým účinkům těžby, pokud nebyla provedena rekultivace pozemku.

(5) Důlní díla a stavby uvedené v odstavcích 3 a 4 povoluje orgán státní báňské správy republiky zpravidla v rámci povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska.¹²⁾

(6) Kolaudaci důlních děl a staveb uvedených v odstavcích 3 a 4 vykonává orgán nebo organizace pověřená ústředním orgánem investora; tento ústřední orgán upraví též postup při kolaudaci.

(7) Povolování staveb skladů výbušnin a jejich užívání upravují zvláštní předpisy.¹²⁾

Č Á S T Š E D M Á

DOBÝVÁNÍ VÝHRADNÍCH LOŽISEK

§ 24

Oprávnění k dobývání výhradních ložisek

(1) Výhradní ložiska mohou dobývat státní organizace určené příslušným ústředním orgánem. Pokud je to v celospolečenském zájmu, může správce výhradního ložiska bezúplatně odevzdat ložisko do trvalého užívání jiné socialistické organizaci než státní, zejména družstevní. Odevzdání vyžaduje předchozí souhlas ústředních orgánů, do jejichž působnosti tyto organizace patří, a ústředního geologického orgánu republiky.

(2) Při odevzdání výhradního ložiska podle odstavce 1 se dohodne v hospodářské smlouvě výše úhrady nákladů za provedení geologický průzkum a výše úhrady za jiné materiálové hodnoty, které se současně převezmou. Přitom se odevzdají příslušné doklady a dokumentace.

¹¹⁾ Například zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění pro ČSR č. 31/1983 Sb., úplné znění pro SSR č. 35/1983 Sb.), zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, a vyhláška ministerstva dopravy a Ústředního báňského úřadu č. 28/1967 Sb., kterou se stanoví pravidla pro styk drah s hornickou činností, zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, zákon č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 75/1976 Sb. (úplné znění č. 124/1976 Sb.), zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 61/1977 Sb., o lesích, zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, ve znění pozdějších předpisů, zákon Slovenské národní rady č. 1/1955 Sb. SNR, o státní ochraně přírody, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, zákon Slovenské národní rady č. 27/1987 Sb., o státní památkové péči.

¹²⁾ Zákon České národní rady č. 61/1988 Sb.
Zákon Slovenské národní rady č. 51/1988 Sb.

(3) Správce výhradního ložiska odejme výhradní ložisko trvalému uživateli po předchozím souhlasu příslušných ústředních orgánů a ústředního geologického orgánu republiky, jestliže trvalý uživatel neplní své povinnosti podle tohoto zákona nebo stanovené hospodářskou smlouvou.

(4) V případech odůvodněných potřebou racionálnějšího využití nerostného bohatství může ústřední orgán státní báňské správy republiky povolit vydobytí výhradního ložiska nebo jeho části organizací, která provedla nebo provádí jeho průzkum. Povolení se vydává po předchozím souhlasu ústředního orgánu, do jehož působnosti organizace patří, a příslušného ústředního orgánu. Ustanovení o povinnosti stanovit dobývací prostor se na tento případ nevztahuje.

§ 25

Dobývací prostor

(1) Pro dobývání výhradního ložiska se stanoví dobývací prostor.

(2) Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a uložitelné poměry tak, aby ložisko mohlo být racionálně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlídnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání.

(3) Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek nebo, je-li to vzhledem k rozsahu ložiska účelné, jen část výhradního ložiska.

(4) Dobývací prostor se stanoví pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů. Oprávnění dobývat však zahrnuje i ostatní druhy nerostů v dobývacím prostoru. Současně se stanoví, které nerosty výhradního ložiska budou dočasně ukládány. Je-li oddělené dobývání jiného nerostu nebo skupiny nerostů jinou organizací racionálnější, stanoví se pro jejich dobývání zvláštní dobývací prostor.

§ 26

Hranice dobývacího prostoru

(1) Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi, udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově.

(2) Ústřední orgán státní báňské správy republiky může nařídít, aby hranice dobývacího prostoru byly vyznačeny pomezními značkami na povrchu, popřípadě i v důlních dílech, zejména je-li to třeba v celospolečenském zájmu nebo z hlediska chráněných zájmů vlastníků (správce, uživatelů) nemovitostí, které leží v hranicích dobývacího prostoru, anebo z hlediska zájmů organizací, jejichž dobývací prostory sousedí.

(3) Hranice stanoveného dobývacího prostoru vyznačí orgán územního plánování v územně plánovací dokumentaci.⁷⁾

§ 27

Stanovení, změny a zrušení dobývacího prostoru

(1) Dobývací prostor a jeho změny stanoví příslušný ústřední orgán se souhlasem ústředního orgánu státní báňské správy republiky a po dohodě s orgánem územního plánování a stavebním úřadem, a to na návrh organizace, která má výhradní ložisko dobývat. Má-li výhradní ložisko dobývat jiná socialistická organizace než státní, stanoví dobývací prostor na její návrh ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti patří správce výhradního ložiska.

(2) Při stanovení zvláštního dobývacího prostoru (§ 25) musí být návrh na jeho stanovení doložen vyjádřením správce výhradního ložiska, pro které byl již stanoven dobývací prostor, a souhlasem příslušného ústředního orgánu. Pokud je to z hlediska racionálního dobývání a bezpečnosti provozu nutné, stanoví ústřední orgán státní báňské správy republiky v součinnosti s příslušnými ústředními orgány nezbytné opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(3) Jestliže se návrh na stanovení nebo změnu dobývacího prostoru dotýká zájmů chráněných podle zvláštních předpisů,¹¹⁾ projedná organizace, která má výhradní ložisko dobývat, podmínky stanovení dobývacího prostoru s orgány nebo organizacemi, jimž přísluší ochrana těchto zájmů, v souladu s těmito předpisy.

(4) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru se uvede též doba plánovaná pro zahájení dobývání výhradního ložiska.

(5) Dobývací prostor je možné změnit, přispěje-li taková změna k racionálnějšímu dobývání výhradního ložiska.

(6) Stanovení a změna dobývacího prostoru je rozhodnutím o využití území v rozsahu jeho vymezení na povrchu.¹⁵⁾ Platnost rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru není časově omezena, pokud v rozhodnutí není stanoveno jinak.

(7) Ústřední orgány uvedené v odstavci 1 se souhlasem ústředního orgánu státní báňské správy republiky a po dohodě s orgány územního pláno-

¹⁵⁾ § 32 zákona č. 50/1976 Sb.

vání a stavebním úřadem dobývací prostor zruší, bude-li dobývání výhradního ložiska trvale zastaveno.

(8) Podrobnosti o návrzích dobývacích prostorů a o postupu při jejich stanovení, změnách, zrušení a evidenci stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední orgán státní báňské správy republiky.

§ 28

Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru

(1) Řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru (dále jen „řízení o stanovení dobývacího prostoru“) se zahajuje na návrh správce výhradního ložiska, popřípadě jeho trvalého uživatele, nebo z podnětu příslušného ústředního orgánu. Návrh se doloží rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území a dokumentací stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě doklady stanovenými zvláštními předpisy¹¹⁾ Příslušný ústřední orgán může s ohledem na složitost území stanovit, že se k návrhu přiloží další podklady, nezbytné pro spolehlivé posouzení důsledku dobývání výhradního ložiska. V návrhu se uvede seznam organizací, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovateli známé.

(2) Účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru jsou navrhovatel, organizace, jejichž vlastnická a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být tímto rozhodnutím přímo dotčena, a národní výbor, v jehož územním obvodu se nachází dobývací prostor.

(3) Příslušný ústřední orgán oznámí zahájení řízení o stanovení dobývacího prostoru dotčeným orgánům státní správy a všem známým účastníkům řízení nejpozději 7 dní před ústním jednáním a nařídí ústní jednání spojené s místním šetřením. Současně upozorní účastníky, že své podmínky a návrhy mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Orgány, které se k návrhu na stanovení dobývacího prostoru vyjadřovaly podle zvláštních předpisů,¹¹⁾ se již k řízení nepřizvou.

(4) Dotčené orgány státní správy oznámí svá stanoviska ve lhůtě, kterou určí příslušný ústřední orgán a která nesmí být kratší než 15 dní, jinak k nim nemusí být přihlédnuto. Jestliže některý z orgánů státní správy potřebuje na řádné posouzení návrhu delší čas, příslušný ústřední orgán na jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(5) Zahájení řízení o stanovení dobývacího

prostoru, jestliže se týká rozsáhlého území, oznámí příslušný ústřední orgán účastníkům řízení veřejnou vyhláškou nejméně 15 dní před ústním jednáním. Zahájení řízení oznámí příslušný ústřední orgán veřejnou vyhláškou i v případě, že mu účastníci řízení nejsou známi. Při oznámení zahájení řízení veřejnou vyhláškou se postupuje obdobně jako při územním řízení podle zvláštních předpisů.¹¹⁾

(6) Příslušný ústřední orgán v řízení o stanovení dobývacího prostoru posoudí návrh především z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a jeho důsledků; přitom posoudí, zda je návrh v souladu s rozhodnutím o stanovení chráněného ložiskového území a zda vyhovuje všeobecným technickým požadavkům pro výstavbu dolů nebo lomů a požadavkům, které stanoví zvláštní předpisy pro ochranu chráněných zájmů.¹¹⁾

(7) Příslušný ústřední orgán v řízení o stanovení dobývacího prostoru zabezpečí stanoviska dotčených orgánů státní správy a posoudí připomínky a návrhy účastníků.

(8) V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí příslušný ústřední orgán dobývací prostor a stanoví podmínky, kterými se zabezpečí celospolečenské zájmy v území, a rozhodne o námitkách účastníků řízení.

§ 29

Evidence dobývacích prostorů

Dobývací prostory a jejich změny eviduje ústřední orgán státní báňské správy republiky. K evidenci dobývacích prostorů a jejich změn vede ústřední orgán státní báňské správy republiky knihy dobývacích prostorů. Ustanovení § 16 odst. 6 platí zde obdobně.

§ 30

Racionální využívání výhradních ložisek

(1) Výhradní ložiska se musí využívat racionálně. Racionálním využíváním výhradních ložisek se rozumí jejich dobývání a úprava a zušlechťování vydobytých nerostů podle zásad uvedených v odstavci 2 s přihlédnutím k současným technickým a ekonomickým podmínkám; přitom musí být dodrženy zásady báňské technologie, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu¹⁵⁾ a vyloučeny neodůvodněně nepříznivé vlivy na pracovní a životní prostředí.

(2) Při využívání výhradních ložisek je nutno zejména

a) vydobýt zásoby výhradních ložisek včetně průvodních nerostů co nejúplněji s co nejmenšími

¹⁴⁾ § 58 vyhlášky federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebním řádu, ve znění vyhlášky č. 155/1980 Sb.

¹⁵⁾ § 6 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.,

§ 6 zákona Slovenské národní rady č. 51/1988 Sb.

ztrátami a znečištěním; dobývání zaměřené výhradně na bohaté části ložiska není dovoleno,

- b) řádně využít vydobyté nerosty při jejich úpravě a zušlechťování prováděných v souvislosti s jejich dobýváním,
- c) vhodně ukládat průvodní nerosty současně dobývané, avšak dočasně nevyužívané a vést jejich evidenci,
- d) vhodným způsobem ukládat skrývkové hmoty a hlušiny a podle možností je účelně využívat.

(3) Je-li z hlediska úložních poměrů ložiska, hospodárnosti nebo bezpečnosti provozu a technických a provozních poměrů organizace účelné, aby část ložiska v jejím dobývacím prostoru vydobyla jiná organizace, nebo je-li třeba, aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace, dohodnou se o tom obě organizace.

(4) Organizace může, přispěje-li to k racionálnějšímu a bezpečnějšemu vydobytí výhradního ložiska a připouští-li to její vlastní provoz, dovolit jiné organizaci společné užívání svých důlních děl a zařízení.

(5) Je-li některý z postupů podle odstavců 3 a 4 z hlediska racionálního využívání výhradního ložiska nebo bezpečnosti provozu nezbytně nutný, nařídí ho ústřední orgán státní báňské správy republiky po projednání s příslušnými ústředními orgány.

(6) Dobývání výhradního ložiska nesmí být zastaveno, aniž bylo zajištěno, že pozdější jeho dobývání bude technicky možné a hospodářsky účelné a bezpečné, leč by zastavení dobývání vyžadoval důležitý celospolečenský zájem, především bezpečnost života nebo ochrana zdraví lidí.

(7) Podrobnosti o racionálním využívání výhradních ložisek stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední orgán státní báňské správy republiky.

§ 31

Povinnosti a oprávnění organizace při dobývání výhradních ložisek

(1) Organizace je povinna dobývat výhradní ložisko v dobývacím prostoru, který jí byl stanoven.

(2) Bude-li při dobývání v dobývacím prostoru zjištěno ložisko jiného vyhrazeného nerostu, než pro který byl stanoven dobývací prostor, je organizace povinna oznámit to neprodleně příslušnému ústřednímu orgánu, ústřednímu geologickému orgánu republiky a orgánu státní báňské správy republiky. Bude-li průzkumem ložiska ově-

řeno, že zjištěné ložisko lze dobývat a že jeho dobývání jinou organizací by nebylo racionální, může příslušný ústřední orgán organizací uložit povinnost dobývat i toto výhradní ložisko (§ 27). V případech, kdy dobývání tohoto výhradního ložiska by nebylo racionální, je organizace povinna učinit pro nově zjištěné ložisko přiměřená opatření k jeho ochraně.

(3) K upřesnění znalostí o množství a kvalitě zásob, o geologických a báňskotechnických podmínkách dobývání je organizace povinna v průběhu dobývání zabezpečit v nezbytném předstihu v hranicích svého dobývacího prostoru a v odůvodněných případech i mimo dobývací prostor další průzkum ložiska. Na tento průzkum se vztahují obdobně ustanovení § 11.

(4) Pro účely dobývání výhradního ložiska je organizace oprávněna

- a) zřizovat v hranicích dobývacího prostoru, a pokud je to nutné i mimo něj, stavby a provozní zařízení, které jsou potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska a pro úpravu nebo zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním a pro dopravu všech potřebných zařízení a hmot,
- b) nabývat pro plnění úkolů stanovených tímto zákonem nemovitostí nebo práv k nemovitostem převodem správy a rozhodnutím o vyvlastnění, popřípadě zřízením užívacího práva, a to i pro účely rekultivace; o vyvlastňovacím řízení platí zvláštní předpisy.¹⁶⁾

§ 32

Plány otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a plány zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů

(1) Organizace určená k dobývání výhradních ložisek je povinna vypracovat plány otvírky, přípravy a dobývání těchto ložisek.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání musí zajišťovat dostatečný předstih otvírky a přípravy výhradního ložiska před dobýváním a jeho racionální a plynulé dobývání při použití vhodných dobývacích metod a zajištění bezpečnosti provozu.

(3) Jestliže by otvírkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradního ložiska v dobývacím prostoru jiné organizace, stanoví ústřední orgán státní báňské správy republiky v součinnosti s příslušnými ústředními orgány nezbytná opatření, zejména pořadí a způsob vydobytí výhradních ložisek.

(4) Před zastavením provozu v hlavních důlních dílech nebo v lomech je organizace povinna vypracovat plány jejich zajištění nebo likvidace.

¹⁶⁾ § 108 až 116 zákona č. 50/1976 Sb.

(5) Podrobnosti o plánech otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek a o plánech zajištění a likvidace hlavních důlních děl a lomů stanoví ústřední orgán státní báňské správy republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 33

Řešení střetů zájmů

(1) Jestliže jsou využitím výhradního ložiska ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů,¹¹⁾ jsou správce výhradního ložiska, popřípadě trvalý uživatel a orgány a organizace, jimž přísluší ochrana těchto objektů a zájmů, povinny ve vzájemné součinnosti řešit tyto střety zájmů a navrhnout postup, který umožní využití výhradního ložiska při zabezpečení nezbytné ochrany uvedených objektů a zájmů.

(2) Organizace je povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání dohodnout se s orgány a organizacemi, kterým přísluší ochrana objektů a zájmů podle odstavce 1, o tom, zda ohrožený objekt nebo zájem se má chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu a dohodu předložit národnímu výboru k zaujetí stanoviska. Dohoda je platná, jestliže národní výbor do 1 měsíce od jejího předložení nevyjádří s dohodou nesouhlas. Povinnost uzavřít dohodu se nevztahuje na případy, kdy střety zájmů byly vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území, dobývacího prostoru, popřípadě při projektování, výstavbě nebo rekonstrukci dolu a lomu a jestliže postup při jejich řešení stanoví zvláštní předpisy.¹¹⁾

(3) Nedošlo-li k dohodě podle odstavce 2 nebo jestliže národní výbor nesouhlasí s dohodou, rozhodne o řešení střetů zájmů příslušný ústřední orgán a ústřední orgán, do jehož působnosti patří ochrana ohroženého zájmu, a to s přihlédnutím ke stanovisku národního výboru.

(4) Organizace, která žádá o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, je povinna doložit orgánu státní báňské správy republiky, že střety zájmů byly vyřešeny.

(5) Ochranná opatření, která musí být provedena na stavbách a zařízeních nesouvisejících s dobýváním výhradního ložiska, nařídí příslušný stavební úřad v dohodě s orgánem státní báňské správy republiky vlastníku (správci, uživateli) dotčených staveb a zařízení jako nezbytnou úpravu.¹⁷⁾

Č Á S T O S M Ā**JINÉ ZÁSADY DO ZEMSKÉ KŮRY**

§ 34

Zvláštní zásady do zemské kůry

(1) Zvláštními zásady do zemské kůry se podle tohoto zákona rozumí zřizování, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro

- uskladňování plynů nebo kapalin v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech (podzemní zásobníky plynů a kapalin),
- uskladňování radioaktivních a jiných průmyslových odpadů v podzemních prostorech,¹⁸⁾
- průmyslové využívání tepelné energie zemské kůry s výjimkou tepelné energie vody vyvedené na povrch.

(2) Na zvláštní zásady do zemské kůry včetně vyhledávání a průzkumu prováděného pro tyto účely se vztahují přiměřeně ustanovení § 11, 16, 17, 18, 23, 32, 33 a § 36 až 39.

(3) Podzemní prostory, které vzniknou zvláštními zásady do zemské kůry, se považují za důlní díla.

§ 35

Stará důlní díla

(1) Starým důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěné a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám.

(2) Ústřední geologický orgán republiky zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vede jejich registr. Vedením registru může pověřit jim řízenou organizací.

(3) Kdo zjistí staré důlní dílo nebo jeho účinky na povrch, oznámí to bezodkladně ústřednímu geologickému orgánu republiky.

(4) Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a jejich následků, která ohrožují celospolečenský zájem, provádí v nezbytně nutném rozsahu organizace, kterou určí ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti náleží podle zvláštních předpisů²⁾ dobývání příslušného nerostu; v ostatních případech organizace ústředního geologického orgánu republiky určená tímto orgánem. Tyto organizace vypořádají i případně škody na hmot-

¹⁷⁾ § 87 zákona č. 50/1976 Sb.

¹⁸⁾ Vyhláška ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

Vyhláška ministerstva zdravotnictví Slovenské socialistické republiky č. 65/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.

Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.

ném majetku¹⁹⁾ způsobené při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl.

(5) Ústřední geologický orgán republiky podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru.

Č Á S T D E V Ā T Ā

D Ů L N Í Š K O D Y A J E J I C H N Ā H R A D A

§ 36

D Ů l n í š k o d y

(1) Za důlní škody se považují škody způsobené na hmotném majetku vyhledáváním a průzkumem ložisek, pokud se provádí důlními díly, dobýváním výhradních ložisek, zřizováním, zajišťováním a likvidací důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, odvalovým, výsypkovým a kalovým hospodářstvím organizací, úpravou a zušlechťováním nerostů, prováděnými v souvislosti s jejich dobýváním, jakož i škody způsobené zvláštními zásahy do zemské kůry.

(2) Za důlní škodu se považuje i ztráta povrchové a podzemní vody, podstatné snížení vydatnosti jejich zdrojů a zhoršení její jakosti, k němuž došlo v důsledku činností uvedených v odstavci 1.

(3) Za důlní škodu odpovídá organizace, jejíž činností byla škoda způsobena s výjimkou případů uvedených v § 37 odst. 7. Odpovědnosti za důlní škodu se organizace zproští jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v činnosti uvedené v odstavci 1 a již nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.

§ 37

N ā h r a d a d ů l n í c h š k o d

(1) Na vypořádání důlní škody se vztahují obecné předpisy o náhradě škody, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Organizace, která způsobila ztrátu vody, podstatné snížení vydatnosti jejího zdroje nebo zhoršení její jakosti, je povinna zajistit poškozenému náhradní zdroj nebo dodávku vody, popřípadě nahradit škodu úhradou nákladů spojených s jejím obstaráním, jestliže je poškozený účelně a hospodárně vynaložil sám, jinak o náhradě ztráty podzemní vody platí zvláštní předpisy.²⁰⁾

(3) Nahrazují se též prokázané náklady účelně vynaložené na preventivně zajišťovací opatření, která směřují k odvrácení nebo zmírnění následků

hrozících vlivem činností uvedených v § 36. Za preventivní zajišťovací opatření se nepovažují opatření prováděná na stavbách a zařízeních podle podmínek stanovených stavebním povolením nebo zvláštními předpisy pro nově zřizovanou stavbu nebo zařízení z hlediska možných vlivů činností uvedených v § 36.

(4) V odůvodněných případech, zejména pokud je třeba v předstihu řešit bezpečnost a plynulost dopravy, přeložku veřejných dopravních cest, inženýrských sítí, telekomunikačních vedení a zařízení spojů, náhradní bytovou nebo účelovou výstavbu, je možno předem poskytnout plnění až do výše předpokládané škody s tím, že toto plnění se započítává na náhradu škody. Pokud by skutečná výše škody nedosáhla částky poskytnutého plnění, vzniklý přeplatek se vrací.

(5) Nelze-li stavbu ve vlastnictví občana, popřípadě jiných než socialistických organizací uvést do předešlého stavu proto, že leží v území stavební uzávěry, popřípadě na území, kde se budou i nadále projevovat vlivy činností uvedených v § 36, je organizace povinna provést prozatímní zajištění objektu; uvedení objektu do předešlého stavu se v takovém případě provede teprve po ukončení prvotních vlivů této činnosti, popřípadě po zrušení stavební uzávěry.

(6) V mimořádných případech se mohou účastníci dohodnout i na jiném způsobu náhrady důlních škod, pokud taková dohoda nebude odporovat ustanovením tohoto zákona nebo obecným předpisům o náhradě škody.

(7) Organizace neposkytne náhradu za poškození nebo zničení staveb a zařízení postavených v chráněném ložiskovém území nebo v dobývacím prostoru bez stavebního povolení, popřípadě bez dodržení podmínek stanovených ve stavebním povolení z hlediska ochrany proti možným vlivům činností uvedených v § 36.

Č Á S T D E S Ā T Ā

S P O L E Č N Ā U S T A N O V E N Í

§ 38

B e z p e č n o s t p r o v o z u

Při hornické činnosti¹²⁾ jsou organizace a orgány povinny zajišťovat bezpečnost provozu včetně havarijní prevence a plnění úkolů báňské záchranné služby, bezodkladně odstraňovat nebezpečné stavy ohrožující celospolečenské zájmy, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci a

¹⁹⁾ Hospodářský zákoník č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 70/1983 Sb.).

Vládní nařízení č. 46/1967 Sb., o vypořádání škod způsobených provozní hospodářskou činností socialistických organizací na hmotném majetku jiných socialistických organizací a o náhradách v investiční výstavbě.

²⁰⁾ § 29 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).

učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření.¹⁵⁾

§ 39

Důlně měřická a geologická dokumentace

(1) Při hornické činnosti je organizace povinna vést, včas doplňovat a uchovávat důlně měřickou a geologickou dokumentaci.¹²⁾

(2) Příslušný ústřední orgán a jím pověřené organizace jsou oprávněny reprodukovat a rozmnožovat mapy, které potřebují k výkonu hornické činnosti.

(3) Podrobnosti o důlně měřické dokumentaci stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední orgán státní báňské správy republiky. Podrobnosti o geologické dokumentaci stanoví obecně závazným právním předpisem ústřední geologický orgán republiky a ústřední orgán státní báňské správy republiky.

§ 40

Důlní vody

(1) Důlními vodami jsou všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami.

(2) Organizace je při hornické činnosti¹⁾ oprávněna

- a) bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu,
- b) bezúplatně užívat na základě povolení vodohospodářského orgánu důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace,
- c) vypouštět důlní vodu, kterou nepotřebuje pro vlastní činnost, do povrchových, popřípadě do podzemních vod a odvádět ji, pokud je to třeba, i přes cizí pozemky způsobem a za podmínek stanovených vodohospodářským orgánem a orgánem hygienické služby.

(3) Při použití důlních vod podle odstavce 2 písm. a) a b) je organizace povinna pečovat o důlní vody a hospodárně je využívat. Použití důlních vod k jiným účelům upravují zvláštní předpisy.²⁾

(4) K vypouštění jiných vod do důlních vod je třeba povolení vodohospodářského orgánu vy-

daného po dohodě s orgánem státní báňské správy republiky.

§ 41

Vztah ke správnímu řádu

Obecně předpisy o správním řízení²²⁾ se nevztahují na řízení podle § 3 odst. 3, § 6, 7, 13, 14, 21 a § 33 odst. 3.

§ 42

Úkoly ústředního orgánu vyplývající z tohoto zákona pro organizace v působnosti národních výborů plní orgány stanovené zvláštními předpisy.²³⁾

ČÁST JEDENÁCTÁ**PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

§ 43

Přechodná ustanovení

(1) Ložiska nevyhrazených nerostů, o nichž bylo rozhodnuto, že jsou vhodná k průmyslovému dobývání podle dosavadních předpisů, se považují ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona za ložiska nevyhrazených nerostů, o kterých se rozhodlo, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství podle § 7.

(2) Státní organizace, které provádějí vyhledávání a průzkum výhradních ložisek, jakož i státní organizace, kterým byl stanoven dobývací prostor, jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona správci těchto výhradních ložisek podle § 9. V ostatních případech stanoví správce výhradního ložiska příslušný ústřední orgán, a to nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Chráněná území stanovená k zabezpečení ochrany výhradních ložisek a zvláštních zásahů do zemské kůry podle dosavadních předpisů jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona chráněnými ložiskovými územími podle § 16, popřípadě chráněnými územími podle § 34.

(4) Dobývací prostory stanovené podle dosavadních předpisů se posuzují jako dobývací prostory podle tohoto zákona a jako podklad územně plánovací dokumentace. V případech, kdy nebylo stanoveno chráněné území, se dobývací prostor stanovený podle dosavadních předpisů považuje též za chráněné ložiskové území podle tohoto zákona. Pokud rozsah dosavadního chráněného území nebo dosavadního dobývacího prostoru nezajišťuje dostatečnou ochranu ložiska, je správce, popřípadě trvalý uživatel výhradního ložiska, poví-

²¹⁾ § 7 zákona č. 138/1973 Sb.

²²⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

²³⁾ § 12 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb.

§ 12 zákona Slovenské národní rady č. 51/1988 Sb.

nen do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona navrhnout chráněné ložiskové území.

{5} Zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona dokončí organizace, která tyto práce započala, pokud ústřední orgán příslušný podle § 35 nerozhodne jinak.

§ 44

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon),
2. § 4 vládního nařízení č. 11/1958 Sb., o organizaci státní geologické služby, ve znění vládního nařízení č. 82 1967 Sb., kterým se Komise pro klasifikaci zásob ložisek nerostných surovin podřizuje vládě.

§ 45

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.